Lietas Nr. C31265216
Lietas arhīva Nr. C-2574-17/24

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 25.maijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa šādā sastāvā: tiesnese E. Stelte-Auziņa,
ar tiesas sēdes sekretāri J.Šatunovu,
piedaloties zvērinātai advokātei E. Brukslei,
atklātā tiesas sēdē Baložu ielā 14, Rīgā izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu, izlikšanu, zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2016.gada 7.jūlijā /pers. A/ (turpmāk- prasītāja) cēlusi Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk- atbildētājs) par dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu, izlikšanu un parāda piedziņu to 2017.gada 29.martā papildinot ar prasību par zaudējumu piedziņu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 927., 994., 1036., 1039., 1772.,1775., 1779.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 9.pantu. Prasībā tiek lūgts izbeigt atbildētājam dzīvokļa Nr.100, kas atrodas /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/, lietošanas tiesības, izlikt atbildētāju ar visām viņam piederošajām mantām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas, piedzīt no atbildētāja prasītājas labā zaudējumus 9831,50 EUR un visus tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka, saskaņā ar Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/ ierakstītajām ziņām, prasītāja ir vienīgā dzīvokļa Nr.100, kas atrodas /adrese/, kadastra Nr./numurs A/, īpašniece. 2002.gada 2.februārī starp pusēm bija reģistrēta laulība, kura tika šķirta ar 2011.gada 11.aprīļa Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas spriedumu, kurš stājā likumīgā spēkā 2011.gada 6.maijā. Spriedumā konstatēts, ka neviena puse nebija pieteikusi mantiska rakstura strīdu. Atbildētājs ir zaudējis ģimenes locekļa statusu un pušu starpā nav noslēgta ne rakstveida, ne mutvārdu vienošanās par turpmāku prasītājai piederošā dzīvokļa lietošanu. Atbildētājs nepiedalās dzīvokļa uzturēšanā. Atbildētājs saņem un lieto komunālos pakalpojumus, bet par tiem un citus maksājumus neveic, izveidojies parāds, par ko DzĪB "Pleskodāle" cēla tiesā prasību pret prasītāju. Prasītāja nepārtraukti uzturas ārpus Latvijas Republikas.

Uz 2016.gada 8.februāri prasītājas zaudējumi sastāda 7200 EUR atlikusī parāda summa pēc izlīguma apstiprināšanas par pakalpojumiem, ko lietojis atbildētājs, 1780 EUR prasītājas nomaksātā parāda daļa par atbildētāja lietotajiem pakalpojumiem, 442,29 EUR apdrošināšanas izdevumi, 429,21 EUR prasītājas samaksātais nekustamā īpašuma nodoklis, bet kopā 9831,50 EUR.

2016.gada 29.augustā atbildētājs iesniedzis tiesā rakstveida paskaidrojumus par prasību, kuros to neatzīst, lūdz to noraidīt. Paskaidro, ka prasības pieteikums satur nepatiesus apgalvojumus par faktiem, nepareizi interpretētas materiālo tiesību normas, prasība nav pierādīta. Tiesiski nevar apstrīdēt, ka dzīvoklis ir prasītājas īpašums, bet tas iegūts laulības laikā un, saskaņā ar Civillikuma 89.pantu, ir abu laulāto kopmanta, bet 84.pants noteic, ka laulība rada pienākumu laulātajiem būt savstarpēji uzticīgiem, vienam par otru gādāt, bet 95.panta pirmā daļa paredz, ka abu laulāto pienākums ir segt ģimenes un kopīgās mājsaimniecības izdevumus no laulāto kopīgās mantas. Pretēji uzticības un labklājības attīstības pienākumam prasītāja vēlas slēpt faktus, ka atbildētājs veicis materiālus un nemateriālus ieguldījumus uz viņas vārda reģistrētajā īpašumā. Prasītāja nav pierādījusi savus ieguldījumus un to apmēru īpašumā. Pušu mantiskās attiecības tika atrisinātas vienpusēji- prasītājai pametot savu īpašumu un faktiski pati prasītāja attiecās no dzīvokļa lietošanas tiesībām. Starp pusēm esot bijusi mutiska vienošanās, ka atbildētājs dzīvokli var turpināt lietot līdz lēmumam par tā pārdošanu un ieņēmumu sadali, par ko liecinot elektroniskā sarakste. Atbildētājs neesot nodarījis prasītājai nekādus zaudējumus.

2017.gada 8.maijā atbildētājs iesniedzis tiesā rakstveida paskaidrojumus par prasības papildinājumiem, kuros prasību ar tās papildinājumiem neatzīst un paskaidro, ka prasījums par zaudējumu piedziņu nav pierādīts. Lai konstatētu zaudējumus, jākonstatē cēloniskās sakarības esamību starp iespējamo prettiesisko darbību un iespējamām sekām. Atbildētājs nekad nav bijis līgumslēdzēja puse ar apsaimniekotāju, līdz ar to atbildētājam nav arī parāds.

Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte E.Bruksle prasību uzturēja, ievērojot tās papildinājumus un papildus prasības pieteikumā un papildinājumos norādītajam paskaidroja, ka līdz laulības šķiršanai puses kopīgi lietoja prasītājai piederošu dzīvokli. Zemesgrāmatā nav atzīmes, kas ļautu atbildētāja šo īpašumu lietot. Starp pusēm nav bijusi nekāda veida vienošanās, ka atbildētājs pēc laulības šķiršanas šo dzīvokli lietos, tādēļ prasītāja uzskata, ka atbildētājs to lieto patvaļīgi. Pušu sarakste liecina, ka atbildētājam dzīvoklis bija jāatbrīvo. Parāds par apsaimniekošanas izdevumiem un atbildētāja saņemtajiem komunālajam pakalpojumiem sāka uzkrāties kopš 2008.gada 1.augusta, kad prasītāja ar bērnu aizbrauca uz patstāvīgu dzīvi ārpus Latvijas un šo īpašumu vairāk nelietoja. Atbildētājs daļēji sedza komunālo pakalpojumu maksu līdz 2016.gada janvārim. Prasītāja nevar pati lietot šo īpašumu, gūt no tā labumu izīrējot. Atbildētājs ar pašrocīgi parakstītu apliecinājumu ir apliecinājis, ka maksās visus dzīvoklī esošos pakalpojumus un parādu pret Pleskodāli pilnā apmērā no 2008.gada 1.augusta.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotais pārstāvis /pers. C/ prasību neatzina, uzturēja rakstveidā iesniegtos paskaidrojumus un papildus paskaidroja, ka Zemesgrāmatas ieraksts par prasītājas īpašumtiesībām nav apstrīdēts. Nav strīds, ka kopš 2008.gada augusta prasītāja ar meitu dzīvo ārpus Latvijas un dzīvokli nelieto, bet atbildētājs to ir lietojis un lieto. Atbildētājs uzskata, ka starp pusēm ir mutiska vienošanās par dzīvokļa lietošanu, ko apliecinot atbildētāja apliecinājums. Uzskata, ka uz atbildētāju nevar attiecināt citu personu apņemšanos- starp prasītāju un DzĪB Pleskodāle noslēgto izlīgumu. Ja zaudējums stāv vēl priekšā, tad var prasīt tā nodrošināšanu, līdz ar to prasība par 7200,00 EUR noraidāma. Tā kā apdrošināšanas summa izriet no kredīta līguma starp banku un prasītāju, prasība šajā daļā noraidāma, bet nekustamā īpašuma nodoklis jāmaksā pašam īpašniekam, arī šajā daļā prasība noraidāma. Teorētiski mantas samazinājums pastāv, bet tā kā līdz 2015.gadam dzīvoklī bija deklarētas četras personas, no kurām atbildētājs divas pat nepazīst, tad prasība noraidāma pilnībā.

M o t ī v u d a ļ a

Noklausījusies pušu pilnvaroto pārstāvju paskaidrojumus tiesas sēdē un novērtējusi tos kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Lietā nav strīda, ka nekustamā īpašuma /adrese/ īpašniece ir prasītāja, ko apliecina ieraksts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā nr./numurs B/. Zemesgrāmatas nodalījumā nav ierakstu un lietas materiālos nav pierādījumu, kas liecinātu, ka starp pusēm pastāv vienošanās par atbildētāja tiesībām lietot prasītājai piederošu dzīvokli. Lietas materiālos nav pierādījumu, ka prasītājas īpašumtiesības uz strīdus dzīvokli atbildētājs jebkad būtu apstrīdējis.

Ar 2011.gada 3.maijā spēkā stājušos Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2011.gada 11.aprīļa spriedumu šķirta pušu laulība. Spriedumā tiesa konstatējusi, ka mantiska rakstura strīdi starp pusēm nepastāv (l.l.14).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta otro daļu, fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav no jauna jāpierāda, iztiesājot citas civillietas, kurās piedalās tās pašas puses. Civillikuma 994.pants noteic, ka par nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatās. Civillikuma 1036.pants noteic, ka īpašums dod īpašniekam vienam pašam pilnīgas varas tiesību par lietu, ciktāl šī tiesība nav pakļauta sevišķi noteiktiem aprobežojumiem. Saskaņā ar Civillikuma 1039.pantu, īpašnieks var aizliegt visiem citiem ietekmēt viņa lietu, kā arī to lietot vai izmantot, kaut arī viņam pašam no tam nerastos nekāds zaudējums.

Dzīvokļa īpašuma likuma devītais pants noteic dzīvokļa īpašniekam pilnīgas varas tiesības attiecībā uz dzīvokļa īpašumu, tai skaitā valdīt un lietot dzīvokļa īpašumu, iegūt no tā labumu, izmantot to pēc sava ieskata mantas pavairošanai un vispār lietot to jebkādā veidā, ciktāl dzīvokļa īpašnieku neierobežo likumi un ciktāl tas nerada traucējumus cietiem dzīvokļu īpašniekiem.

Ar iepriekš minēto tiesa secina, ka ir pierādīts, ka dzīvoklis ir prasītājas īpašums, ar 2011.gada 3.maiju, kad stājās likumīgā spēkā spriedums par pušu laulības šķiršanu, atbildētājs ir zaudējis prasītājas ģimenes locekļa statusu, kas dod prasītājai tiesības prasīt bijušā laulātā dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu, starp pusēm nav bijusi nekāda veida vienošanās par atbildētāja tiesībām lietot dzīvokli pēc pušu laulības šķiršanas. Atbildētājs nav cēlis tiesā nekāda veida pretprasību. Līdz ar to atbildētāja paskaidrojumos norādītie iebildumi, ka dzīvoklis ir laulāto kopīga manta un laulātajiem vienam par otra labklājību jārūpējas, ir nepamatoti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta 1.daļu, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, bet atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Atbildētājs norāda, ka pušu vienošanos par viņa tiesībām lietot dzīvokli pierāda 2015.gada 12.janvāra apliecinājums (l.l.24). Kā iepriekš norādīts, pusēm laulība šķirta ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2011.gada 11.aprīļa spriedumu. 2015.gada 12.janvāra apliecinājumā atbildētājs apliecinājis, ka lieto dzīvokli un visus šajā dzīvoklī esošos pakalpojumus vienpersonīgi no 2008.gada 1.augusta bez īres līguma. Apliecina, ka apņemas segt pret DzĪB Pleskodāle un citiem pakalpojumu sniedzēju izveidojušos parādus pilnā apmērā veicot ikmēneša maksājumus. Šo apliecinājumu parakstījis tikai atbildētājs, līdz ar to tas nav atzīstams par darījumu Civillikuma 1488.panta izpratnē, kā norādījis atbildētājs. Tiesa secina, ka ar šādām darbībām tiek aizskartas prasītājas no Civillikuma 1038.panta izrietošās īpašnieka tiesības piederošo lietu valdīt, iegūt tas augļu, izlietot to pēc sava ieskata savas mantas pavairošanai un vispār lietot to visādā kārtā.

Līdz ar to prasītājas prasība par atbildētāja dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu ir pamatota un apmierināma.

Civillikuma 1770.pants noteic, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Kā to atzinis Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments, minētās tiesību normas izpratnē ar jēdzienu "zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas (*sk. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 2.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC-143*). Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Savukārt Civillikuma 1779.pants paredz, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis. Atbilstoši Civillikuma 1772.pantam jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir nepieciešams konstatēt šādu pamata nosacījumu esamību: 1) personas prettiesiska rīcība (darbība vai bezdarbība), kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību (neatļauto darbību) un zaudējumiem (*sk. Torgāns K. Saistību tiesības. I daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 209.lpp.*).

Atbildētājs pēc pušu laulības šķiršanas lieto joprojām dzīvokli bez tiesiska uz to pamata, ko pats apliecinājis 2015.gada 12.janvāra apliecinājumā. Ar šo apliecinājumu atbildētājs uzņēmies pienākumu sākot no 2008.gada 1.augusta veikt maksājumus par dzīvoklī esošajiem komunālajiem pakalpojumiem, kā arī apsaimniekotāja DzĪB Pleskodāle izrakstītos rēķinus un izveidojušos parādus. Ar DzĪB Pleskodāle 2017.gada 30.janvāra izziņu par komunālo pakalpojumu un apsaimniekošanas izdevumu aprēķinu pierādīts, ka uz 2017.gada janvāri parāds sastāda 7822,74 EUR. Tiesa secina, ka ar šo izziņu pierādīts prasītājas apgalvojums, ka atbildētājs ar savu apliecinājumu uzņemto pienākumu nav pildījis, līdz ar to pieļāvis bezdarbību. Ar šo izziņu pierādīts, ka laika posmā no 2015.gada oktobra līdz 2017.gada janvārim pati prasītāja ir veikusi samaksu 1500 EUR apmērā. Līdz ar to tiesa secina, ka prasītāja ir pierādījusi, ka jau radušies zaudējumi sastāda 1500 EUR, bet priekšā stāvošie 7822,74 EUR, kopā 9322,74 EUR. Tiesa secina, ka zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir konstatēti visi pamata nosacījumu esamība.

Civilprocesa likuma 192.pants noteic, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas. Prasībā prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētāja zaudējumus, ka radušies no nesamaksātās maksas par apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem 8980,00 EUR, līdz ar to prasība šādā apmērā apmierināma.

Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmā daļa noteic, ka nekustamā īpašuma nodokli maksā Latvijas vai ārvalstu fiziskās un juridiskās personas un uz līguma vai citādas vienošanās pamata izveidotas šādu personu grupas vai to pārstāvji, kuru īpašumā, tiesiskajā valdījumā vai šajā likumā noteiktajos gadījumos- lietošanā ir nekustamais īpašums. Šī panta otrā daļa noteic, ka par nekustamā īpašuma īpašnieku šā likuma izpratnē uzskatāma persona, kuras īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā (..). No atbildētāja parakstītā apliecinājuma neizriet, ka viņš būtu uzņēmies pienākumu maksāt nekustamā īpašuma nodokli par prasītājas nekustamo īpašumu- dzīvokli. No minētā apliecinājuma arī neizriet, ka atbildētājs būtu uzņēmies pienākumu maksāt nekustamā īpašuma apdrošināšanas izdevumus. Līdz ar to prasītājas prasība daļā par zaudējumu piedziņu, kas radušies viņai maksājot nekustamā īpašuma nodokli 429,21 EUR apmērā un dzīvokļa apdrošināšanas izmaksas 442,29 EUR apmērā, nav pamatota un ir noraidāma.

Apmierinot prasību daļēji, atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai, no atbildētāja prasītājas labā piedzenami viņas samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram – valsts nodevas par prasību par dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu- EUR 71,14, par zaudējumu piedziņu EUR 583,71, kopā 654,85.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kurus nesedz prasītājas iemaksa 0,55 EUR apmērā piedzenami no atbildētāja valsts labā.

Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunkts noteic, ka atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa ir no 8501 EUR līdz 57000 EUR ir to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 2850 EUR. Šī panta otrā daļa noteic, ka ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji. Šī panta ceturtā daļa noteic, ja prasība izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 % no šī panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra. Ar prasītājas iesniegtajām kvītīm pierādīts, ka par advokāta palīdzību veikta samaksa EUR

1400 apmērā, kas nepārsniedz 50% no Civilprocesa likuma 44.panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra, līdz ar to prasītāja labā no atbildētāja par advokāta palīdzību prasītājai piedzenami EUR 1400.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš - desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz iepriekš minēto un, vadoties no Civilprocesa likuma 8., 97., 190.-193., 204.[1].panta, tiesa

nosprieda:

/pers. A/ prasību pret /pers. B/ par dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu, izlikšanu un zaudējumu piedziņu apmierināt daļēji.

Izbeigt /pers. B/, personas kods /personas kods/, /adrese/, Rīgā lietošanas tiesības.

Izlikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, no dzīvojamām telpām Nr.100, kas atrodas /adrese/, ar visām viņam piederošajām mantām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā zaudējumus 8980,00 *euro* (astoņi tūkstoši deviņi simti astoņdesmit *euro*), tiesas izdevumus 654,85 *euro* (seši simti piecdesmit četri *euro* un 85 centus), ar lietas vešanu saistītos izdevumus 1400,00 *euro* (viens tūkstotis četri simti *euro*), bet pavisam kopā 11034,85 *euro* (vienpadsmit tūkstoši trīsdesmit četri *euro* un 85centus).

/pers. A/ prasību pret /pers. B/ daļā par zaudējumu piedziņu 871,50 *euro* astoņi simti septiņdesmit viens *euro* un 50 centi) apmērā noraidīt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,55 *euro* (nulle *euro* un 55 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā iesniedzams Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā Baložu ielā 14, Rīgā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2017.gada 8.jūnija, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Pilns sprieduma teksts sastādīts 2017.gada 14.jūnijā.

Tiesnese E. Stelte-Auziņa